

ULUSAL SORUNU DÖRT PARÇADA BİRLİKTE ÇÖZME OLANAĞI YOKTUR

Kürdistan Yurtsever Birliği Genel Sekreteri Celal Talabani, Adımlar'ın sorularını yanıtladı. "Kürt ulusu bir bütündür ama, parçalanmışlık da bir gerçektir." (Sayfa: 15)

SİYASİ HABER VE YORUM GAZETESİ

adımlar

12-25 ŞUBAT 1989

4

1500 lira

Sorguların bitimiyle, TBKP davası yeni bir aşamaya girdi.

YASAL ÇALIŞMA İSTEĞİ CEZALANDIRILABİLİR Mİ?

TBKP Davası'nın 27 Ocak günü yapılan on beşinci oturumunda, Haydar Kutlu davasının "siyasal boyutları" üzerinde durdu. Kutlu bir yılı aşkın süredir tutuklu yargılanmalarının doğurduğu hukuki sonuçların aydınlatılması için, bütün hukukçulardan, hukuk otoritelerinden, hukuk kurumlarından, hukukun üstünlüğüne inanmış herkesen düşünsel yardım istediklerini söyledi. TBKP Genel Sekreteri, sorunu ulusal ve uluslararası platformlara götüreceklarını açıkladı. (Sf: 3)

► DEVLET BAKANI ALİ BOZER'LE SIRAT KÖPRÜSÜNDE KONUŞMA

Jülide
Gillizar,
AET'den
sorumlu
bakan
Bozer'le,
düşünce ve
örgütlenme
öğurlüğü
açısından,
Avrupa'nın
Türkiye'yi
nasıl
gördüğünü
tartıştı.
(Sayfa: 6)

► ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜLKELERİNE ZEHİRLİ ATIK İHRACI

Batılı ülkeler, zehirli
kimyasal maddeler
ve nükleer atıkları
üçüncü dünya
ülkelerine göndererek,
yaşamı tehdit
ediyorlar. (Sayfa: 14)

ADIMLAR

ÇIKIŞ ŞENLİĞİ

ÇOKSUYLA YAPILDI

► STALİN'İ NASIL TARTIŞABİLİRİZ

Stalin dönemi
unutan kitapları nasıl
değerlendirmeliyiz?
Olan bitende Stalin'in
öznel katkısı ne
olabilir? Dönem,
parti, toplum ne
kadar sorumludur?
(Sayfa: 20)

Sargin ve Kutlu: "Biz geldiğimizizin ertesi günü tabelamızı asacak değildik. Marksist sol ve daha da geniş demokrasi çevreleriyle görüşüp, görüş ve amaçlarımızı anlattıktan sonra, Marksist sol içinde olabilen geniş çevreyle birlikte girişimde bulunmayı hedefliyoruz..."

Balkanlarda barış köprüsü

Yunanistan'daki üç barış hareketi; AKR (Bağımsızlar Barış Hareketi) Yunan Solu Partisi (amfalarımız), EKDYE (Uluslararası Yurttaşlar ve Barış İçin Yunanistan Komitesi) YP ve KEADÖ (Bağımsız Uluslararası Barış ve Stabülasyon Hareketi-PAROS) 22 Ocak'ta Türkiye, Bulgaristan, Yugoslavya ve Arnavutluk barış hareketi temsilcilerine barış ve dostluk mektupları gönderdi.

Mektupta; "Balkanlarda nükleer silah ve yabancı ülkelerin aradıkları barış ve dostluk kuzakları her halkların ortak eşi Avrupa'yı, yabancı asker varlığı ve ölümün, nükleer silah ve yabancı gırtlara reddedildiği barış denizi Adaları'na birlikte yatacağıız" deniyor.

Aynı gün, aynı saatlerde Yunanistan'ın üç barış hareketi temsilcileri Yunanistan'la sınırlı olarak Balkan ülkelerine, Türkiye'den Dışişleri Bakanlığı'na Kahire, Yugoslavya'ya'nın Eriçevce, Arnavutluk'un Kavajia şehirlerine BALKAN HALKLARININ BARİŞ VE DOSTLUK MESAJI'nı ilettiler.

22 Ocak tarihli Rüşenpaşık (YKP MK organı) gazetesinde, konuyla ilgili haberinde, Türkiye Barış hareketi temsilcileri (Dışişleri Bakanlığı) görüşmelerini aynı gün öncesinde yapıldığını; çünkü bu görüşmeye birinci Türkiye Barış Derneği Başkanı Mehmet Dündem'in yanında belofede bağlanarak, biriken adan, sanayci, aydın ve milletveillerinin katılacağına...

Bu görüşmeler, Balkan ülkeleri barış hareketlerinin ortak çalışmalarını daha da güçlendirmeye katkıda bulunacak. □ Güneydoğu Türkçe/Asya

NÜŞHED, ek yükümlülüğe karşı

Nükleer Kuvvetin Önemli bir Hükümet Dersliği (NÜŞHED), NATO güvenliklerine güvence getiren üç ülkenin ek yükümlülüklerini doğrulamak olarak "Barış gücünün yokluğu savunmaları sonucu güvenlik ve barış mekanizmaları kapadıkları durumda silah üretimi NATO kanallarıyla yeniden güvenlilik ve istikrarla orama yapmak mümkündür" dedi.

NÜŞHED tarafından yapılan açıklamada, son güncelleme bandında geçen olarak yer alan görüş, yorum ve değerlendirmelerde özellikle ek nükleer yükümlülükleri olumsuz bakışla bakılmaması, karar, modernizasyonu olumlu yapıldığına dikkat çekerek yeni ve güçlü, daha etkili silahlar geliştirilmesini amaçladığını ve modernizasyonu da ek nükleer yükümlülüğe ve anlaşıldı olduğunu vurguladı. Açıklamada şu görüşler verildi:

"NÜŞHED güncellemesi her tür yeni nükleer silah topluluğuna katıldığı gibi, tüm dünya ile birlikte gelişmiş ve topluluklarımızı etkileyecek olan modernizasyonu gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Değerlendirme ve sonuçları, barışın korunması için kurulan istisnalarla ele alınarak, sağlandığı, değerlendirilen kilitlen paraları olduğunu ayrıca belirtmek yarar vardır. Bu bağlamda Sovyetler Birliği'nin barış ve istikrarla katılmalarını sevdiği karlıdır." □

Askeri mahkeme işkenceyi kabul etti

Aktarı Sekyentim Komandobu'nun 1976'da Askeri Mahkemeye Devlet davası sırasında Yüzyıl Karabı'nı soruşturması sırasında yapılan işkence sonucu akci hastası olduğunu kabul etti.

Askeri Mahkeme Heyeti akları kararda, İstanbul Adli Tıp Kurumu'nun aynı Yüzyıl Karabı'nı...

TSİP ve TBKP'den açıklama

Türkiye Birlik Komünist Partisi (TBKP) ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP) birleşme çalışmalarında ilişkin 7 Şubat 1989 günü bir açıklama yaptılar.

Açıklamada önceki "TSİP ve TBKP'nin ortak program tasarımı hazırlama" konusuna, yitirilmiş çabaların sonuçsuz kalması üzerine aşırıya eren bir şekilde değeriştirilmediği belirtilmektedir. Birlik Komünistleri ile birleşti.

"İki parti arasındaki birlik hareketi bütünleşme politikası, partilerin konularını ve barış stratejilerini anlaşılabilir anlaşma aynı gün ile ilgili olarak daha kapsamlı değerlendirilmesini ihtiyacı konusunda görüş birliğine varılmıştır. TSİP ve TBKP'yin birleşimi konusunda görüşülen ortak, birlik amacı sürekli politik ortak değerlendirilmesini ayrıca kamuoyuna açıklanmasına karar verilmiştir" deniyor.

Basın açıklamasına yasak

26 Mart yerel seçimlerine ortak kampanya yürüten TBKP'nin basın açıklamasına yasak...

26 Mart yerel seçimlerine ortak kampanya yürüten TBKP'nin basın açıklamasına yasak...

26 Mart yerel seçimlerine ortak kampanya yürüten TBKP'nin basın açıklamasına yasak...

26 Mart yerel seçimlerine ortak kampanya yürüten TBKP'nin basın açıklamasına yasak...

26 Mart yerel seçimlerine ortak kampanya yürüten TBKP'nin basın açıklamasına yasak...

Özgürlük ve demokrasi kurultayına doğru

İzmir ve Ankara toplantılarında sonbaharda üç gün süreli bir "Özgürlük ve Demokrasi Kurultayı" düzenlenmesi eğilimi...

Daha önce İstanbul'da yazın Arda Necati ve Prof. Dr. Sadun Ayarlı'nın ortak çağrısıyla gerçekleştirilen "Aydınlık Girişimi"nin 3 Şubat'ta İzmir ve 7 Şubat'ta Ankara toplantıları yapıldı.

3 Şubat'ta Adımlar İzmir Büro-... ..

3 Şubat'ta Adımlar İzmir Büro-... ..

3 Şubat'ta Adımlar İzmir Büro-... ..

Hayrullahoğlu'nun İzmir'den polisler, Başbakan, Yürütürü Kapıyı...

İşkence yapan polislerin beraat kararını yargıtay bozuyor

Mahkemede mahkum olan bir polis, mahkemeye başvuru... ..

Mustafa Hayrullahoğlu (Sol), Çiğdem... ..

Mustafa Hayrullahoğlu (Sol), Çiğdem... ..

Hayrullahoğlu'nun akları, avukatları... ..

bir üyenin işkencecileri "beraat" kararı... ..

Nurettin Yalçın

HÜKÜMET VERDİĞİ SOZÜ TUTMALIDIR

Dönüşün biçimine ve zamanlamasına farklı yaklaşımların olması doğal. Biz bu yöntemi doğru gördük ve uyguladık. Herkes kendince uygun bulduğu yöntemleri uygulayabilir. Önemli olan atılan adımların birbirini tamamlaması ve yığılmalı dönüş koşullarının yaratılmasıdır.

Uzun yıllardır, Yunanistan ve İsveç'te politik göçmen olarak yaşayan ve 10 Aralık 1988 günü yedi politik göçmen arkadaşıyla birlikte döndü yapan Nurettin Yalçın, dönüştün tam 51 gün sonra öz-gürlüğünü kavuştu. Tahliye ortamında Elektrik Müdürlüğü'nden "Şu Harbiye'deki lokalede müberrak arkadaşlarıyla buluşan Yalçın, hep bir ağızdan söylenen "Dağlarıma Bahar Gelmiş Memleketimden" türküsünü karsıladı. N.Yalçın burada yaptığı konuşmada "biz de üzerimize düşeni yerine getirmek için geldik" dedi.

İzleyen günlerde politik göçmenler ve dönüş sorunu üzerine Nurettin Yalçın'a görüldü.

Adımları Zindanlar, gözaltına alınmalar, tutuklanmalar ve tam 51 gün sonra tahliye edildiniz. Yakadığınız bu süreci politik göçmenlerin dönüşü açısından nasıl değerlendirmeniz?

"Küçük Şişin de belirliliği gibi değişik durumlara karşı bu süreçte yaşamak zorunda kaldık. Birlikte döndüğümüz bir arkadaşımız geri gönderilmesi için olumsuz yanı. Diğer iki arkadaşımız ve benim tahliye olmanızı ise olumlu. Atığımız bir ilk adım, ekkülekleriyle birlikte başarıya ulaştığımız söyleyebiliriz. Dönüş huzarlarak sürecektir. Çünkü, binlerce politik göçmen ülkelerine dönmek istiyor, ülkelerinde yaşamak ve demokrasi mücadelesinde doğrudan katılmak istiyor. "Nüye gitmiştik", "Nasıl gittiyseniz öyle döndüm" gibi yaklaşımlar haşhaş sebeple söylenebilir olmasın aksine bir yaklaşımla olarak görülmüyor. Çünkü, kısaca şöyle ki keyfi olarak terkmedi, terketmek zorunda bırakmadı.

Dönüşün biçimine ve zamanlamasına farklı yaklaşımların olması doğal. Biz bu yöntemi doğru gördük ve uyguladık. Herkes kendince uygun bulduğu yöntemleri uygulayabilir. Önemli olan atılan adımların birbirini tamamlaması ve yığılmalı dönüş koşullarının yaratılmasıdır. Özetlemem, dönmek, gerek yurt içi, gerekse yurt dışında kamusalın malı olmaması. Engellenmek istenmez.

Dönüşüncektir belki "politik göçmenlerin dönüşü" sorunu, Türkiye'nin politik gündemine girmez mi? (Özellikle daha da önceki günlerimize, bu aşamada savarsa, etası nasıl yapılabilir? Hükümetin yapması gerekenler nelerdir? Politik göçmenlerin ne gibi haklarından bahsedebiliriz?)

Evet, dönmek Türkiye'nin gündemine girmiştir. Bu aşamada savarsa yapılması gerekenler gelince... Görebildiğimiz kadarıyla hükümet verdigi söze tuttu yeri. Bildiğimiz ki, dönmeye ilgili olarak Başbakan Özal ve Dışişleri Bakanı Mesut Yü-

mez'in olumlu açıklamaları oldu. Özal, yeni yıldan sonraki ilk hafta toplantılarında, Mesut Yılmaz ise, 32. Gön Programında konuşup, "ve-tanışıklıkçı çıkarılanlar sorunu kısa zamanda çözülecektir" dedi.

Sözlerini tutmalarını bekliyoruz. Politik göçmenlere gelince; farklı görüşün politik göçmenlerin birlikte döndüğünü yaygınlaştırmak için yıldı daha da olmalıdır. Bu yön-de somut adımlar atılmalıdır inayorum. Farklı düşünce, birbirini-ai eleştirilmeye nişan, ülkede dö-nüş koşullarının yaratılması, yaratılan olanakların kalıcılaştırılması ve geliştirilmesi için, ortak davranışlar şimdi daha öncelikle her yöne haline gelmiştir. Başarılacaktır.

Dönüşün Türkiye'nin demokra-tik yenilenmesi ile bağlanması hal-kunda nasıl değerlendirilir?

Demokratik yenilenme (arkış ve küçük küçük adımların bir dizi gel-gile yaşamaya geçirilmesi ile başla-racaktır). Tutuklanarak yaşamaları tahliye ortamı altında sürdürüle-dikleri orasıyla dirençleri taklamlı ması olacağına karşı bir önlemdir. Hala binlerce tutuklu zor koşu-larda müdâfaelerini sürdürmekte-dir. Yine politik müdâfaelerin dö-nüş hakkının kazanılması da bir diğer örnektir. Deneyler şunu gösteriyor: Sanki somut adımlar atına ve bir-likle davranırsa. Bundan yola çık-tırarak, yapabilecekleri genellikle başarıla-olunuyor. □

Fotoğraf: Tutan Şah

Özgür Türkiye'ye dönmeye kadar

İBARRURİ'NİN İZİNDEKİ TÜRKLER

Türkler nasıl İbarrurî'den habersiz olarak, onların geçtikleri yollardan Pirenel'e asıyorlarsa, yine aynı biçimde İbarrurî'den, geçişlerinden, Türkiye'deki demokrasi savaşçılarından habersiz olarak, onların da yaptıkları gibi, resmi makamlar tarafından ellerine verilen iltica dilekçelerini dolduruyorlar...

İl Cinsiyet Başbuğu Paris

Dolores İbarrurî ailesinde, İspanyol Cumhuriyetçilerinin, İspanya ile Fransa arasında sınırlı olmaları Pirene dağlarını ne zorlukla aşarak çıkıyor olmaları anlaşıyor. Geçitler, geçiril güç olan sınırların da olduğu. Ama ya dostların araması katılmak için İspanya'ya gelecektir ya da korumadan katılmak için Fransa'ya sığınacaktır. Aynı şekilde, yasaklılara rağmen İspanyol kardeşlerine yardım etmek isteyen Fransız ve diğer alleliler tarafından da kulanılır. İkinci Dünya Savaşı sırasında İtalya Fransızların kaçakçılarını de kulanırlar görür.

İspanya'nın demokrasinin yükselişine ve özellikle de Ortaç Pazar'a yayılmasına sonra "Pirenel"le kaçakçılarının" tarhin talimatı an-larını çağırıyor, eskide kalması bir yontenle olduğu düşünülüyor ki bir n-ada. İbarrurî ve arkadaşlarıyla yit-giyecek geçitler, binlerce Türk ta-rafından kulanılmaya başlandı. Ge-cenlerde İspanyol hükümeti Türk-le-ri ültimato gönderirken altınla an-lanmış da, Pirenel binlerce Türk'e Avrupa'ya giriş kapılarını aç-tı.

Geçen yıl bir akrabamız alıp ka-çık olarak Fransa'ya sokan bir ar-

kadaştan dinledim. Sınıra yakın bir kuyruk geçce-olmaları bekler-ken, soyun Türk yanlarına gelerek, "Geçilmez gibiyiz, siz bilemezsiniz", diyerek, para karşılığı sınıra aşırması teklif ediyor. Benzer örne-ler başka karşı. Pirenel'e aşırarak de öneler kaçan Türkler tarafından yapılır.

Akında insana pek inatlılık gi-bir gelmiyor. Yedi yıl önce, daha önce saymaz kez yurdımıza çıkıyor ve diğ-bilen biri olarak yabancı bir il-tice kaçakçılarını yapıyor. Kök ve zorlağa dayandırıldığı, bir büyük kentle bile yaşamaması ölümlük habere ve de bu işin bir kısmı için insanlarımız, göre ahalidilleri an-lanılmakta güçlük çekiyorlar. Daha doğrusu, e-arsa, kalıp olduktan sonra, bir şey satarak göre aldıkları nasırcanın medetlerini anlayıyorlar. Bunda yine yildir Türkiye'den uzak olmanın etkileri de olsa gerek.

Ayrıca önce, tecrübenin alması kaçılmağın derisi Sivaslı bir Türk'e getirildi. Hıngır hıngır diye açıldı. Çe arkadaşları İspanya üzerinden İsviçre'ye gitmek için Fransa'ya giti-mişler. Nüde yarımın arkadaşlarını koymış. Üzerinde soru soru da-yanmış bir şey yoktu. Tesiri e-mekler çok zorluk çekti, sürekli ve-remek istediğini söylüyor. Kendi için yapabileceğini anlıyor işi ba-yıyarak, öse Sivaslıların gittiği hay-

veye götürüp bırak.

Eve dönmek için Pirenel'e tekni-ayarak, Madrid'e gitmesi ve oradan tutulma binmesi gerekirdi. Sarımsı ya arkadaşlarını bulmuş ve bir ge-cerayın sınıra girilce geçerek İsviç-re'ye girmişti ya da Fransa'da ka-barık burda iltica edilecek. İltica, köyden başlayan servisin son du-rumları oluyordu. Daha da doğrusu, ilari makamlardan iltica hakkı için kesin karar çıkması kadar sü-recek yeni bir devrim başlangıcı oluyordu.

Türkler nasıl İbarrurî'den haber-siz olarak onların geçtikleri yollar-dan Pirenel'e asıyorlarsa, yine aynı biçimde İbarrurî'den, geçiş-lerinden, Türkiye'deki demokrasi savaşçılarından habersiz olarak, onların da yaptıkları gibi, resm-makamlar tarafından ellerine verilmiş il-tice dilekçelerini dolduruyorlar. Yit-giye-ğününe alınıp bir bayıru ya-yımlarılır. İltice, herveyden önce Türkiye'deki anidemokratik ayı-palamaları ve ilki biçimile eleştir-me-leri gerekirdi. 12 Eylül rejiminde ne çatır çatır göndürülür, ne çek-tiklikleri anlaşılmaz-biçimleri-lerdir. Belki dünde ve halan-mışın bir ayıplama da Türk koo-pulotik çektileri için göçmenle-ri mileri alması yenebilir. Ya-nı bizzat "Türkiye eleştirin" di-lekçeler doldurması, olsun Türkiye'

de demokrasi olanakları belirleme-ye çalışıyor.

12 Eylül sonrası politik meden-lerin iltica etmek zorunda kalma ins-anlarımızın yapıldıkları ilk on so-nlar, yabancı bir ilke namuru önünde kendi ülkelerinde durum hal-kından konuşmak zorunda kal-madıkları oluyor. Çoğu kez, Denen her söz dikkat edilmeye, bir yaba-cı ölmekte Türkiye'nin bir bulın olarak yaşlamaması önüne geçi-meye, Türkiye ile Türkiye'deki rejim arasında fark denile belirlenmeye çalışılır. Oysa kontrolüflü gö-re-tileri, "Gül iltica et" diyerek, il-tice-nin aşılmasını yolunu izdilleri gösteriyor. İlticacıların bir kaç ay bile olsa çalışmaları dönm Türkiye'ye gönderceklerini duyuyorlar.

Sonuna biddetleri halde, İspanyol Cumhuriyetçilerinin mücadelesini her seferinde usulca okuyan gerek müdâfaeler ise, bir yandan herveyin satarak kendisini Avrupa'ya atarak Türk insanına, onun için iltidil de-ğiler karmasına, biraz resmi görülmeye sürükledikleri "jeni kiletilik pazarlarını", kolay kara-yıyacakları dünya bayıru, bir yandan da dönm hazırlıkları sür-dürüyor. İnsanlarımızın daha ilere savrulmalarını engelleyecek koo-pulotik yaratılması için yapılanlar ge-rekenler arasında rim politik müd-afelerin Türkiye'ye özgüre dâhil-leri de bulunuyor. □

Afrika Birliği Örgütü, Afrika Kıtası'nın çöp boşaltma alanı olmasına karşı çıkıyor

ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜLKELERİNE ZEHİRLİ ATIK İHRACI

Üçüncü dünya ülkeleri, zehirli atıkların çevre ve insan sağlığını zararlarının önenebilmeli konusunda sanayileşmiş ülkelere daha yetersiz bir dayanışma sahip.

Üçüncü dünya ülkelerine zehirli atık ihracı sorunu, günümüzde, güncele bilinen çok önemli bir sorundur. Greenpeace (Yeşil Barış Çevre Örgütü) tarafından yapılan bir çalışmada, Latin Amerika ve Afrika ülkelerine son iki yıl içinde 115 çeşit zehirli atık gönderildiği ortaya konuyor. Çalışma, bu türden atık ihracı olaylarından zehirli atıkların ihracı. Bu örnekler arasında Meksika, Arjantin, Brezilya, Panama, Uruguay, Fisi, Senegal, Gabon, Gine-Bissau, Zimbabve ve Güney Afrika gibi ülkelere yapılan ihracat olayları yer alıyor.

Üçüncü dünya ülkelerine zehirli atık ihracı yalnızca ABD-Japonya ya da Avrupa'daki sanayileşmiş ülkeler tarafından gerçekleştiriliyor. Tayland'da yayınlanan "The Nation" gazetesinde yer alan bir habere göre, "yanlış" işareti, binlerce zehirli atık dola yıl yarıllardır sahaya çıkılarak Bangkok'taki Klong Toey Limanı'nda yığıyor. Variller, Singapur'da, Tayland'daki sahte nüfusler gönderiliyor. Birleşmiş Milletler uzmanlarına göre, variller yakınında bulunan kalabalık bir geçekendi semtini sulandı da kirletiyor.

Atık ihracının nedenleri

Zehirli atık maddelerin üçüncü dünya ülkelere giderek gelişen boyutlarda ihracı, sanayileşmiş ülkelere insan sağlığı ve çevre kolları nedeniyle zehirli atıkların elden çıkarılması konusunda geliştirilen sert önlemlerden kaynaklanıyor. Zehirli atıkların elde çıkartılması konusunda geliştirilen etkin ve ağır cezalarla içten kuralları sonucu batılı şirketler için seçilen kolay yol, zehirli atıkların geniş toprak alanlarına sahip yoksul ülkeler ihraç oluyor.

Zehirli atık ihracı çoğunlukla, sanayileşmiş ülkelerce ödemek yükümlü paralar karşılığında üçüncü dünya ülkeleri hükümetleri ya da şirketleri ile imzalanan özel sözleşmeler yoluyla gerçekleştiriliyor. Bu durumlarla ise, zehirli atık yasadışı yollarla ihraç ediliyor. Zehirli atık ihracına çok yunmalanlar karşılığında üçüncü dünya ülkelerinde yerellere rivayet veriyor. Kalkınmakta olan ülkelere çok yükümleri göre alanlarındaki teorilerinden dolayı ve gerekli yetkinin bulunmaması da zehirli atık ihracına da yol açıyor.

Örneğin, Kongo hükümetine 1 milyon merkezi ton yanıcı atık götüren ülke olmak için kabul bir teklif kurum bir grup hükümetler tarafından sunuluyor. Tuzaklı kurum yetkililer, Holandis, Belçika, Lükenburg ve Federal Almanya'dan depolamak ve imalatı amacıyla 1 milyon merkezi ton zehirli kimyasal atığı alı karşılığında 26 milyon Amerikan Doları almak üzere an-

Sağırca sağıcı, 1988 yılı sonuna kadar, tahmini olarak 100 ton zehirli atık, 100 ton zehirli atık, 100 ton zehirli atık.

laştırmaya vardıkları öğreniliyor.

Zehirli atıkların etkileri

Atıkların bir çoğunun çevreyi teli-

di etmeyecek düzeyde güvenli olarak korumak için bir parçası yu-

kümlülük getiriyor. Radyoaktif ya da nükleer türden atıkların ise gu-

► Tayland'da yayınlanan The Nation gazetesinde yayınlan bir habere göre, "yanlış" işareti, binlerce zehirli atık dola yıl yarıllardır sahaya çıkılarak Bangkok'taki Klong Toey Limanı'nda yığıyor. Variller, Singapur'da, Tayland'daki sahte nüfusler gönderiliyor. Birleşmiş Milletler uzmanlarına göre, variller yakınında bulunan kalabalık bir geçekendi semtini sulandı da kirletiyor.

venli olarak korunması olmaksızın. Bu tür atıklar nüfusa, hatta milyarlarca yıl radyoaktif kalarak önemli bir tehlike oluşturuyor. Bu tür atıkların içine konduğu kapların sağlamlık ve sert maddelerden yapılmasına ve kapların özel çöp depolama alanlarına taşıma, kapların güvenli şekilde korunmasıyla da bir görev. Zehirli kimyasal ya da radyoaktif maddeler ve benzer atıklar, çoğunlukla içinde bulundukları kapları uzun bir süre sahip. Bu nedenle bu tür atıklar parlayan ve parçalanarak kaplardan sızarak, havaya ya da topraklara su bulaşmasına sebep olabilir. Atık maddeler, bu zamanda sonun besin zincirine ekilde bulunabilir ya da havadan solumun yoluyla insan vücuduna yerleşebilir.

Üçüncü dünya ülkeleri, zehirli atıkların çevre ve insan sağlığına zararlarını önenebilmeli konusunda sanayileşmiş ülkelere daha yetersiz bir dayanışma sahip. Üçüncü dünya ülkelerinin kara organlarını pek çok yönde çevre kırıya duyurmak için oluyor. Bu ülkelerin atıkların korunması konusunda herhangi bir yükümlülük bulunmuyor ve hükümetler düzeyinde zehirli atıkların depolanması ve korunması alanına da önemlemler yapıyor.

Üçüncü dünya ülkelerinde zehirli atıkların yetecek olarak korunması ve çevre ve insan sağlığı üzerinde pek

çok olumsuz etkiye bulunmakla birlikte, ek dışındaki yetkinlikler de getiriyor. Zehirli atıkların insan sağlığı üzerinde etkileri moderniteyi güvenli biçimde depolanması sorunu, bu ülkeler için önemli bir mali yük oluşturuyor. Geçmişte dikkatsizce ya da yetersiz düzeyde depolanan mevcut atıkların temizlenmesi de yeni bir parasal baskıyı getiriyor. Sonuç olarak, yalnızca ekonomik nedenlerle, üçüncü dünya ülkelerinin para karşılığı çöp ihracatını ne denli ağır sonuçlara yol açabileceği netice görülmüyor.

Atıkları karşı önlemler

Batı Afrika ülkelerine yapılan zehirli atık ihracı skandalının ortaya çıkarmasının ardından, üçüncü dünyada zehirli atık ihracı olayının önlenmesi ya da azaltılması yönünde bir dizi hareket başlatıldı.

Bu hareketlerden en önemlisi, Afrika Birliği Örgütü'nün 1988 yılı Mayıs ayı sonunda kabul ettiği Afrika kıtasının atıkları için bir çöp boşaltma alanı olarak kullanılmasını kınayan karardır.

Bu önemli karardan sonra, bir grup Afrika ülkesinin hükümetleri zehirli atık ihracı olayını soruşturmak ve önlemek amacıyla hareket etmişler. Afrika'ya atık ihracı olayının kamuoyunda geniş yankı uyandırmış üzerine bazı Asya ülkeleri de, kendi ülkelerine yönelik olarak yapılan benzer girişimleri durdurmak amacıyla çalışmalarla başlamışlardır.

Uluslararası düzeyde ise Birleşmiş Milletler Çevre Programı, uluslararası zehirli atık hareketlerini denetim altına almak için bir anlaşmaya varılması amacıyla hükümetlerle temasları bulunuyor. Bu anlaşma Suudi ve Haziran 1988 tarihlerinde iki ayrı toplantı düzenlendi. Ayrıca anılan anlaşmanın imzalanması için Fas'ta 1988, Mart 1989'da bir toplantı yapılması planlanmıştır.

Avrupa kıtasında da, Avrupa Parlamentosu, Avrupa ülkelerinden üçüncü dünyaya yapılan zehirli atık ihracını yasaklaya bir karar Mayıs 1988'de onayladı. Avrupa Topluluğu ülkeleri çevre bakanları, 17 Haziran 1988'de toplanarak, Avrupa Parlamentosu kararını kabul ettikleri ancak yasaklama kararına karşı çıkışlarını bildirdiler.

ABD, Japonya ve diğer sanayileşmiş ülkelere ise, üçüncü dünya ülkelerine zehirli atık ihracına yasaklama getiren ya da denetim altına alan, hükümetler tarafından getirilen, herhangi bir tabaka bulunmadığı gözleniyor.

"Third World Focus" den atıkları Ahmet Özlü

Sosyalist ülkeler ordularını tek taraflı azaltıyorlar

SİLAHSIZLANMA GİRİŞİMLERİ YANKILAR YARATTI

Alman Sosyal Demokrat Parti'nin silahsızlanma uzmanı Egon Bahr, Varşova Pakı üyelerinin saldırı yeteneğinin hemen hemen kalmadığına işaret etti ve NATO'nun da bu girişimlere Avrupa'daki taktik atom silahlarını önemli ölçüde azaltarak yanıtlı vermesini istedi.

■ AB Silahsızlanma

Ocak ayının ilk haftasında peşpeşe gelen silahsızlanma, daha doğrusu silahları azaltma haberleri ile yankılandı. Şimdilik bu kararlar tek taraflı olarak sosyalist ülkelerden geliyor. Fakat NATO ülkelerinde de bu önlemler adanlar aynı yönde cevap verilmesini isteyenlerin sayısı her geçen gün artıyor.

Sovyetler Birliği'ni geçen yıl sonunda silahsız kuvvetlerinde yarım milyonluk bir azaltıma yapacağını (bu örneğin, Federal Almanya'nın buca silahsız kuvvetlerine eşit bir ölçüde azaltmasından sonra Alman Demokratik Cumhuriyeti (ADG) de ordusunda tek taraflı bir azaltıma yarasına başladığı. Ardından Çekoslovakya ve Bulgaristan da aynı yönde açıklamalar yaptılar.

ADG'nin planladığı silahları azaltma girişiminin ayrıntıları şöyle: 1990 yılının sonuna kadar silahsız kuvvetlerinde 10 bin kişilik bir indirim yapılacaktır, böylece silahsız kuvvetler 163 bin kişiye düşülecektir. Ayrıca 6 tank alayı ve bir hava alayı dağıtılacak, 600 tank ve silahlı birde kullandıkları gücü radikal olarak da imha edilecek. 50 savaş uçağı hizmetten çıkarılacak ve savunma harcamaları da yüzde 10 azaltılacaktır. Buna ek olarak, ordunun yapısı savunmaya yönelik olarak (saldırı savunmaya kullanılmayacak) gücü değiştirilecek.

Çekoslovakya hükümetinin Ocak sonunda açıkladığı silahları azaltma planı şunları içeriyor: 1990 yılına kadar savunma giderleri yüzde 15 azaltılacak. Ordunun muharabe birliklerinin mevcudu 12 bin kişi azaltılacak. Buna karşılık ordunun insaat birliklerinin mevcudu 20 bin kişi artırılacaktır. 850 tank, 165 zırhlı araç ve 51 savaş uçağı imha edilecek. Zırhlı taşıtlar ve hava alaylarının sayısı azaltılacak. Üç motorize tümen dağıtılacak, bunların silahlı ve teçhizatı depolanacak, bakım ve personel için gereken miktarda personel dışında kalanlar terhis edilecek. Tümen ve alay düzeyindeki manevralar yüzde 50 azaltılacak, staj tımarları yüzde 25-30 azaltılacak. İhtiyaçların sayısı da 15 bin kişi indirilecek.

Bulgaristan hükümeti de 1989 yılında sonuna harcamalarını yüzde 12'lik bir azaltıma götüreceğini açıkladı. Bir bağlanmış silahsız kuvvetlerinin mevcudu 1990 sonuna kadar 10 bin kişi azaltılacak. 200 tank, 200 topçu alayları, 20 savaş uçağı ve beş gemi hizmetten çıkarılacak.

Sosyalist ülkelerin birbiri ardından gelen ve tek taraflı yapılan (yani karşılıklı) bu silahsızlanma girişimleri NATO ülkelerinde, özellikle

te Federal Almanya'da geniş yankı yaptı. Sosyal Demokrat Parti'nin (SDP) silahsızlanma uzmanı Egon Bahr, böylece Varşova Pakı üyelerinin saldırı yeteneğinin hemen hemen kalmadığına işaret etti ve NATO'nun da bu girişimlere Avrupa'daki taktik atom silahlarını önemli ölçüde azaltarak yanıtlı vermesini istedi. Çirkekten de gerek Sovyetler'in, gerekse diğer sosyalist ülkelerin silahsızlanma önlemlerinin politik mantığı saldırı yeteneği olmayan ve ancak savunmaya yönelik bir ordu yapısı oluşturmaktır. Yapılan azaltımlarda modern tankların, çıkartma yapmaya yarayan amfibik güclerin ve nükleer gemilerin yarattığı tehdit önemi bir yer tutmasız nedenele de bu.

Buna karşılık ABD hükümeti Avrupa'daki küme mantıllı nükleer silahların modernize edilmesine ısrar ediyor. Sovyetler ellerindeki saldırı kıymatlı silahları imha edeceklerini açıklıyor. ABD ökonomizdeki yıllarda 3 milyar dolar değeri de yeni cins kıymatlı silah üreteceğini açıklıyor. Üretilecek platformları tür silahları askere alınırlar kazanmaya amacıyor.

Amerikan hükümetinin bu politikaları Avrupa'da giderek artan tepkilere yol açıyor. Tutucu partilerin yönetimine kadar uzanan çok geniş kesimler sosyalist ülkelerin silahsızlanma girişimlerine olumlu cevap verilmemesine itiyor.

► Sosyalist ülkelerin birbiri ardından gelen ve tek taraflı yapılan silahsızlanma girişimleri, NATO ülkelerinde geniş yankı yapıyor.

► Avrupa'da tutucu partilerin yönetimine kadar uzanan çok geniş kesimler, sosyalist ülkelerin silahsızlanma girişimlerine olumlu cevap verilmemesine itiyor.

İşçilerden istikrar programına hayır

YUNANISAN'DA EMEKÇİLERİN GÜNÜ

■ Güneye karışıklıkta

Yunanistan'da toplu sözleşmeler döneminin başladığı, bundan birkaç gün önce de PASOK hükümetinin 1989'da yürürlüğe girecekleri gelir politikasını açıkladığı, bunun yanı sıra ortaya çıkan ekonomik krizle birlikte, yasanlar ve kararlar, bunların silahlı ve teçhizatı depolanacak, bakım ve personel için gereken miktarda personel dışında kalanlar terhis edilecek. Tümen ve alay düzeyindeki manevralar yüzde 50 azaltılacak, staj tımarları yüzde 25-30 azaltılacak. İhtiyaçların sayısı da 15 bin kişi indirilecek.

Bulgaristan hükümeti de 1989 yılında sonuna harcamalarını yüzde 12'lik bir azaltıma götüreceğini açıkladı. Bir bağlanmış silahsız kuvvetlerinin mevcudu 1990 sonuna kadar 10 bin kişi azaltılacak. 200 tank, 200 topçu alayları, 20 savaş uçağı ve beş gemi hizmetten çıkarılacak.

Grece karışma oranını geçen yıl daha da çok yükseltti. Bu nedenle, grevlin diğer bir aydınlatıcı özelliği olarak da emekçilerin istemlerinin toplumsal ve politik yaşamın en can alıcı sorunlarını kapsayıcı istemler olması vurgulandı. 1985 yılında PASOK hükümetinin "istikrar programı" adı altında aldığı kararlar, Ege Mobili sistemi ortadan kaldırarak, bu sistemin emekçilerine kan 142 arakları, işçilerin geçirdikleri 2700 zamlarından 2365 drahması düşürdü.

2 Şubat grevinde emekçiler ücret azaltımını yemura Ege Mobili sisteminin yasalara göre alınması anlamına, kermeleri yemura politikasına son verilmemesi, YSE ve (Yunanistan Genel İşçi Konfederasyonu'nun) yönetici kadrolarının değiştirilmesini, yitirilmesi 3 haftalık çıkartılmasını, vergi indirimleri emekçilerin yararına dönüştürülmesini, eğitim, sağlık, konut, çevre konularında ve ha-

va kırıllığı için bütçeyle yerli payı ayrılmaması istiyorlardı. Bunun yanı sıra ülkeyi ilgilendiren skandal-lara açığa çıkartılması ve nispi açgöçürmeyle derhal erken genel seçimlere gidilmesi de öne çıkan istemlerdi.

Grevler sırasında Yunanistan'ın 48 kentinde yapılan mitinglerde yüzbinlerce emekçi beklemek ve valiliklere yürüdüler, istemleri dile getirdiler. Sendika temsilcileri Calama Bakımı ile yapıtları görüşmede istemlerini dilettir. Bakım yapıtları açıkladıkları hükümete bu istemlerin reddedildiği belirt. Seçimler konusunda yetkili olmalarına iddia etti.

Sendika temsilcileri de görüşme-den sonra bakım yapıtları ne-madde grev ve işçi emekçilerine de-ba-ba yitirdikleri istemleri vurgu-ladılar.

ŞİLİ

Silide yapılacak bir ayar-
tır tutuldu bulunan Halk Cephesi liderleri kısıtlatıldı serbest bıraktıldı. Şili Komünist Partisi'nin 13. Kongre belgelerini bir ba-sun toplantısında açıkla-maları üzerine hükümeti devirmek ve öldürmek hakkı göstermek suçlarıyla ru-nuklanmaları arasında Halk Cephesi eski müllerelektör Antonio Morilla Baltara ve Americo Zorrilla ile birlikt-e iki lider daha bulun-maktadır. □

JAPONYA

Japonya Sosyalist Parti-si'nin kongresinde bu yılki eylem programı kabul edildi. JSF, nükleer silah-ların kaldırılmasına ve silah-sızlanma mücadelesine katkıda bulunmak için Ja-ponya'nın nükleer silah üretmesini, bu tür silah-la-ra sahip olmasına ve ölle-reye nükleer silah sokma-na primlerini ayırması için mücadele edileceğini be-larlandı. Kongre Japonya ada-larındaki ABD üslerine karşı aktif mücadelede kara-rda bulundu. □

FRANSA

Fransız Komünist Parti-si ile Fransız Sosyalist Partisi mart ayında yapıla-cak yerel seçimlerde işbir-liği yapacaktır. Ortak açıklamaları her iki parti-nin kent ve kasabaların yüzde 80'inden fazlasında ortak liste oluşturulması beklentisi. FKP ile PSF ara-sındaki işbirliği seçimin her iki turunda da gerçekleştirecektir. İki parti ara-sındaki işbirliği sol radikal-ler ve diğer demokratik kuruluş ile diğer demok-ratik. □

PARAGVAY

Paraguay Komünist Parti-si, dikatör Stroess-ner'in devrilmesi üzerine halkı grevde bir demo-krasini kurabilmesi için aktif mücadelede çağır-dı. Parti başta KP yöneticile-rinden Maydana olmak üzere kaybolanların aklı-benleri üzerine açıklama yapmasını istedi. □

İRAN

Tahrân radyo-televizyo-nunun yönetici ve çalışanlarından dört kişi Pro-meyni rejimine cezalandırıldı. İranlı kadın tuzum-sı amacına bir program nedeniyle suçlanan seleksiyoncuların bir beş yıl hapis cezası alınarak, diğer dört kişi yıl hapis ve 30 korbaz cezasına çarptırıldı. Öce yandan SBKP Mez-teba Komitesi bir bildiri ya-yınladıysa İran'da politik tuzaklı tutulmuş kadın edile-meleri kınadı. □

